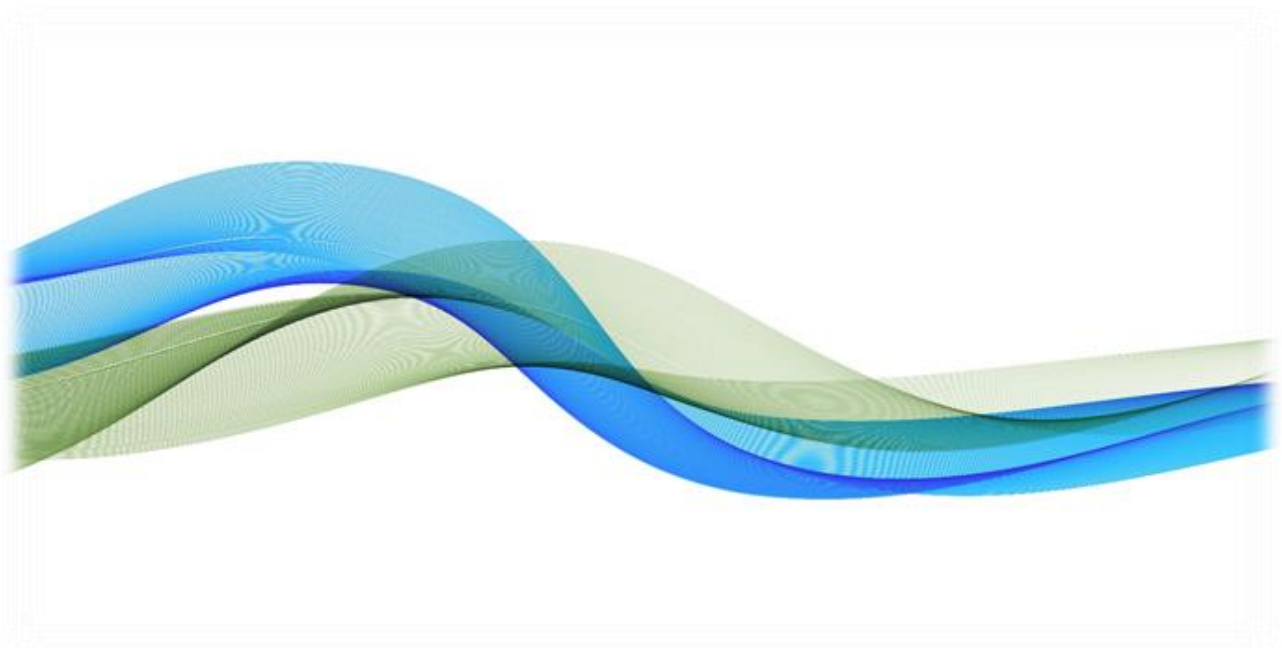

Kanneljärven opisto

Opiskeluhoolto- ja kurinpitosuunnitelma

Hyväksytty Kanneljärven kansanopiston Kannatusyhdistys ry:n hallituksen kokouksessa 14.12.2020.

Sisällysluettelo

1 Johdanto	3
1.1 Järjestämismääräykset	3
1.2 Opiskeluhoito ja seuranta	3
1.3 Opiskeluhoitoa ohjaavat arvot	3
2 Opiskeluhoitojärjestelmän kokonaistarpeen arviointi.....	4
3 Opiskeluhoitojärjestelmän palvelut.....	4
3.1 Yhteisöllisen opiskeluhoitojärjestelmän palvelut	5
3.1.2 Opiskelijan vaikutusmahdollisuudet ja osallistuminen	5
3.2 Opiskeluhoito, yhteisöllisyys ja turvallisuus opinnoissa.....	8
3.3 Yksilökohtaisen opiskeluhoitojärjestelmän palvelut	9
Opiskeluterveydenhoito	14
4 Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa	18
5 Turvallinen oppimisympäristö	19
5.1 Toiminta äkillisissä kriiseissä	21
5.1 Turvallisuus opiskeluun liittyvillä matkoilla, kuljetuksessa ja odotusaikoina.....	22
5.2 Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja niihin puuttuminen.....	22
5.3 Kurinpidolliset keinot.....	24
5.3.1 Kurinpidollisten toimien periaatteet	24
5.3.2 Käytettävissä olevat kurinpidolliset keinot ja toimintaohjeet.....	24
5.3. SORA-lainsäädäntö (kasvatus- ja ohjausalan perus- ja ammattitutkinto).....	29
5.4 Päihteet	31
5.5 Lastensuojeluilmoitus.....	32
6 Salassapito ja tietosuojat	33
7 Suunnitelman toteuttaminen ja seuranta	33
8 Opiskeluhoitojärjestelmästä ja seurantaohjelmasta tiedottaminen ja viestintä.....	34
Opiskeluhoitojärjestelmää ohjaava ja siihen vaikuttava keskeinen lainsäädäntö	35

Suunnitelmaa ovat olleet laatimassa: rehtori Pauliina Kalanti, vararehtori Merja Leinonen, erityisopettaja Susanna Mieltunen, ammatillinen erityisopettaja Merja Inkeroinen, yhteisökasvattaja Lauri Liiman, kuraattori Satu Köngäs, terveydenhoitaja Jaana Liman, psykologi Minna Rautio

1 Johdanto

Tämä suunnitelma on Oppilas- ja opiskeluhoitolain 13§:n mukainen koulutuksenjärjestäjän opiskeluhoollon toteuttamisen, arvioinnin ja kehittämisen suunnitelma. Lisäksi suunnitelmaan on yhdistetty Kanneljärven opiston kurinpitosuunnitelma.

Opiskelijahuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa.

Suunnitelma sisältää opiston linjaukset opiskelijahuollosta, kodin ja koulun välisestä yhteistyöstä, ennalta ehkäisevästä päihdetyöstä ja kurinpidosta. Suunnitelma koskee ammatillista perustutkintokoulutusta (koulutuksenjärjestäjän opiskeluhoolto), perusopetusta (opetussuunnitelman mukainen opiskeluhoolto) sekä soveltuvin osin muuta koulutusta.

Oppilas- ja opiskelijahuitolain 6 §:n opetussuunnitelman mukaisella ja koulutuksen järjestäjän opiskeluhoollolla tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Lisäksi opiskeluhoollon avulla tuetaan oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia.

1.1 Järjestämisvastuu

Koulutuksen järjestäjän on järjestettävä opiskeluhoolto yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen opiskeluhoitolpalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa siten, että opiskeluhoollosta muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus.

Palveluiden järjestämisestä vastaa oppilaitoksen sijaintikunta. Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhoolto, jota koulutukseen osallistuminen edellyttää lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja.

1.2 Opiskeluhoolto ja kurinpito

Opiskeluhoollon tavoitteena on päästä korjaavasta työstä hyvinvoinnin kehittämiseen ja ennalta ehkäisevään toimintaan. Yhteisöllisyyden tukeminen, opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet ja turvallinen oppimisympäristö ovat keskeisiä asioita opiskelijoiden hyvinvoinnille. Näemme, että kurinpito on sekä yksilöstä että yhteisöstä huolehtimista, ei irrallinen rangaistusjärjestelmä, siksi kurinpitosuunnitelma on integroitu opiskeluhoollon suunnitelmaan.

1.3 Opiskeluhoollon ohjaavat arvot

Kanneljärven Opiston arvot ovat ilo, inhimillisyys ja arvostava kohtaaminen. Nämä arvot ohjaavat Kanneljärven Opiston arkista toimintaa ja niihin tiivistyy erityisesti myös opiskeluhoollon ydin. Yhteisö, jossa jokainen kohdataan arvostavasti ja johon jokainen mahtuu omine inhimillisine piirteineen, on yhteisö, jossa jokaisen on mahdollista voida hyvin. Opiskelijahuollon palvelut rakennetaan siten, että kaikilla opiskelijoilla on mahdollisuus tulla tarpeidensa mukaisesti kohdatuksi ja saada tarpeisiinsa vastaavia palveluita.

2 Opiskeluhuollon kokonaistarpeen arviointi

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain tarkoittamat suunnitelmat ja toimintaohjeet muodostavat opiskeluhyvinvointia edistävän kokonaisuuden, jonka suunnittelu ja toteuttaminen edellyttävät monialaista ja moniammatillista sopimista sekä yhteistyötä opiskelijan opetukseen, ohjaukseen ja tarvittavaan tukeen osallistuvan henkilöstön kesken.

Kanneljärven opisto koulutuksen järjestäjänä arvioi opiskeluhuollon kokonaistarpeen sekä käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut. Arviossa hyödynnetään kunnassa laadittua lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa sekä viimeksi tehdyn kouluterveyskyselyn tai opiston oman hyvinvointikyselyn tuloksia. Lisäksi Kanneljärven Opiston edustaja osallistuu säännöllisesti Lohjan toisen asteen oppilaitosten opiskeluhuollon verkoston kokouksiin.

Koulutuksen järjestäjä toimii opiskelijoiden edunvalvojana varmistaen, että kunnan vastuulla olevat palvelut on kirjattu kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan ja palvelut ovat saatavilla koulutuksen järjestäjän kaikille opiskelijoille. Kanneljärven opisto arvioi vuosittain opiskeluhuollon kokonaistarpeen yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän vuosikellon mukaisten kyselyiden tulosten perusteella yhdessä Lohjan kaupungin edustajan kanssa. Tarpeen arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijamäärä sekä erityisen tuen ja ohjauksen tarve.

3 Opiskeluhuollon palvelut

Koulutuksen järjestäjä toimii yhteistyössä palveluita antavien ja järjestävien viranomaisten ja muiden tahojen kanssa sekä antaa opiskelijoille tietoa näistä eduista ja palveluista. Opiskelija ohjataan hakemaan näitä etuja yksilöllisen tarpeensa mukaan.

Opiskeluhoitoa määräävässä lainsäädännössä ja muissa ohjeissa korostetaan ennaltaehkäisevää toimintaa ja varhaista puuttumista, opiskelijalle / huoltajalle tiedottamista sekä opiskelijan ohjaamista opiskelijahuollon palveluihin. Opiskelijahuollon tavoitteena on edistää oppimista ja opintojen suorittamista, luoda turvallinen ja terveellinen oppimisympäristö, edistää oppilaitosyhteisön fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia sekä viihtyisyyttä. Tavoitteena on opintojen keskeyttämisen ja syrjäytymisen ehkäisy sekä nuorten osallisuuden ja osallistumismahdollisuuksien tukeminen.

Ennaltaehkäisevänä ja yhteisöllisyyttä rakentavina toimenpiteinä Kanneljärven opistossa

- toteutetaan lukuvuoden alussa opiskeluhoito- ja asuntolahenkilöstön voimin elämänhallintataitojen ja sosiaalisten taitojen kokonaisuus osana ammatillisten opiskelijoiden opiskeluvalmiuksia tukevia opintoja.
- ammatillisen koulutuksen opiskelijoista valittavat koulutetut tutorit järjestävät yhdessä asuntolahenkilöstön ja opettajien kanssa ryhmäyttävää ja yhteisöllisyyttä tukevaa toimintaa kaikille opiston opiskelijoille
- maahanmuuttajakoulutuksen vertaiskielituutorit auttavat opiskelijoita, joiden suomen kielen taito on vielä alku vaiheessa, pääsemään mukaan yhteisöön ja ymmärtämään opiston käytäntöjä

- kaikki asuntolassa asuvat opiskelijat käyvät asuntolakurssin, jossa tutustutaan muihin asuntola-asukkaisiin ja harjoitellaan arjen taitoja
- yhteiset teemapäivät ja juhlat ovat tärkeä osa arjen yhteisöllisyyttä
- jokaisella opiskelijalla on nimetty oma ryhmänohjaaja tai hoks-ohjaaja, joka tuntee opiskelijan ja kulkee hänen rinnallaan

Opiskeluhooltoryhmät

Yhteisöllinen opiskeluhooltoryhmä

- koulutuksenjärjestäjän monialainen työryhmä, johon kuuluvat vararehtori, kuraattori, koulupsykologi, terveydenhoitaja, yhteisökasvattaja, ammatillisen koulutuksen opettaja, maahanmuuttaja- ja perusopetuksen opettaja sekä oppilaskunnan hallituksen edustaja. Lisäksi rehtori kutsuttuna
- suunnittelee, kehittää, arvioi, ohjaa ja toteuttaa opiston yleistä opiskeluhoiltoa, tukee yhteisöllisyyttä ja osallisuutta opiskeluhoilossa
- ryhmää johtaa vararehtori
- kokoontuu vähintään kaksi kertaa lukuvuoden aikana

Yksilökohtainen opiskeluhoiltoryhmä

- Oppilas- ja opiskeluhoiltolain (1287/2013) §14 mukainen monialainen asiantuntijaryhmä
- ryhmään kutsutaan yksittäisen opiskelijan tuen tarpeen selvittämiseen tarvittavat asiantuntijat
- nimetty vastuuhenkilö (yleensä kuraattori, erityisopetuksesta vastaava opettaja tai hoks-ohjaaja/ryhmänohjaaja)
- opiskelijalle annetaan aina tieto palveluun ohjauksesta ja ryhmään valitaan asiantuntijat opiskelijan tai hoiltajan suostumuksella

3.1 Yhteisöllisen opiskeluhoillon palvelut

Yhteisöllisen opiskeluhoillon palvelut ovat kaikkien opiston opiskelijoiden käytettävissä ja saatavilla ja ne on suunniteltu tukemaan opiston toiminnan avoimuutta, opiskelijoiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

3.1.1 Opiskelijan vaikutusmahdollisuudet ja osallistuminen

Kanneljärven Opiston toimintakulttuuri on välitön: jokainen opiskelija voi esittää ajatuksensa ja palautteensa suoraan henkilöstön jäsenille (opettajille, rehtorille tai muulle henkilöstölle). Henkilöstön jäsenen tehtävä on saattaa opiskelijoilta saatu palaute ja ehdotukset tiedoksi niille, joita asia koskee tai joiden tehtävä on asia käsitellä.

Opiskelijoilla on lisäksi useita erilaisia luottamustehtäviä, joihin valitaan nimetyt edustajat. Näitä luottamustehtäviä ja niihin hakeutumista on kuvattu seuraavissa luvuissa.

Opiskelijakuntatoiminta

Kaikki Kanneljärven Opiston opiskelijat kuuluvat opiston opiskelijakuntaan. Opiskelijat valitsevat keskuudestaan vuosittain oppilaskunnan hallituksen, joka suunnittelee ja toteuttaa tapahtumia ja toimintaa opistolla, toimii tiedon välittäjänä opiskelijoilta henkilöstölle ja osallistuu opetuksen kehittämiseen esim. kommentoimalla opetussuunnitelmia ja osallistumalla opettajien kokouksiin. Opiskelijakunnan hallitukseen valitaan edustajat kattavasti eri koulutuslinjoilta:

- ammatillisen koulutuksen kasvatus- ja ohjausalan opistopolku, 1 edustaja kaikilta osaamisaloilta
- ammatillisen koulutuksen sopimuspolku 1 edustaja
- peruskoulun lisäopetus 1 edustaja
- aikuisten perusopetuksen alkuvaihe 1 edustaja
- aikuisten perusopetuksen päättövaihe 1 edustaja
- vapaan sivistystyön kieli ja kotoutumiskoulutukset 1 edustaja
- vapaan sivistystyön taideopinnot 1 edustaja

Tuutoritoiminta

Tuutorit valitaan nuoriso- ja vapaa-ajanohjauksen opiskelijoista. Valinnan tekevät vanhat tuutorit yhdessä heitä ohjaavan opettajan kanssa. Tuutoreiden tehtävänä on ottaa uudet opiskelijat vastaan ja osaksi opiskelijakuntaa sekä tukea ja auttaa erityisesti asumiseen ja opiskeluun liittyvissä asioissa. Myös tuutorit voivat järjestää koko opiston yhteisöllistä toimintaa erilaisten tapahtumien ja kerhojen muodossa.

Vertaissovittelu eli Verso

Opistolla on käytössä vertaissovittelu. Vertaissovittelussa opiskelijat selvittävät ristiriitatilanteita itse yhdessä koulutettujen vertaissovittelijoiden kanssa. Toiminnalla tuetaan yhteisöllisyyttä ja vastuunkantoa. Uusia vertaissovittelijoita koulutetaan vuosittain. Henkilöstön jäsenistä muodostuva verson ohjausryhmä valitsee koulutukseen pääsevät opiskelijat hakemusten perusteella.

Ammatillisen koulutuksen SORA- ja kurinpitotoimielin

Kasvatus- ja ohjausalan ammatillisen koulutuksen alalle soveltuvuuden asioiden käsittelystä sekä kurinpitoasioista vastaa moniammatillinen toimielin, johon nimetään myös yksi opiskelijajäsen. Ammatillisen koulutuksen opettajat tekevät esityksen opiskelijajäsenestä Opiston hallitukselle.

Yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän edustaja

Oppilaskunnan hallitus nimeää keskuudestaan edustajan opiston yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään.

Saku ry

Opisto on mukana Suomen ammatillisen koulutuksen kulttuuri- ja urheiluliitto Saku ry:n toiminnassa.

Opiskelijat valitsevat keskuudestaan kaksi ammatillisen koulutuksen opiskelijaa toimimaan opiskelijälähettiläinä. Toiminnan tavoitteena on lisätä liikunnan ja kulttuurin harrastusta ja yhteisöllistä tekemistä. Kaikki opiston opiskelijat saavat osallistua yhteisiin liikunta- ja kulttuuritapahtumiin. Jotkin Saku ry:n kilpailut koskevat vain ammatillisia opiskelijoita.

3.1.2 Asuntolapalvelut

Opiskelija-asuntolassa asutaan lähtökohtaisesti jaetuissa solu-huoneissa. Asuntola-asumisen tukena toimii yhteisökasvattaja, asuntolaohjaaja sekä koko henkilöstö: esim. siistijät opastavat huoneiden siivouksessa. Asuntola-asumisessa korostetaan opiskelijan omaa vastuuta omasta asumisestaan (esim. huoneen ja yhteisten tilojen siisteys, opiskelujen eteneminen) sekä yhteisöllisyyttä (esim. opiskelijoiden vapaa-ajan harrastetoimintaa tuetaan, toiset asujat huomioidaan).

Asuntolassa asuminen edellyttää opintoihin osallistumista ja opintojen etenemistä oman opiskelusuunnitelman mukaisesti sekä asuntolan ja opiston järjestyssääntöjen noudattamista.

3.2 Opiskeluhoito, yhteisöllisyys ja turvallisuus opinnoissa

Kaikkien Kanneljärven Opiston koulutuslinjojen opinnot on suunniteltu tukemaan ja mahdollistamaan yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Tämä näkyy sekä opetusjärjestelyissä, että opetettavissa sisällöissä. Yhteisölliset tapahtumat sekä teemapäivät ja -viikot, joissa eri koulutuslinjojen opiskelijat toimivat yhdessä, ovat oleellinen osa opiston toimintaa ja opiskelijat osallistuvat aktiivisesti niiden suunnitteluun ja toteuttamiseen.

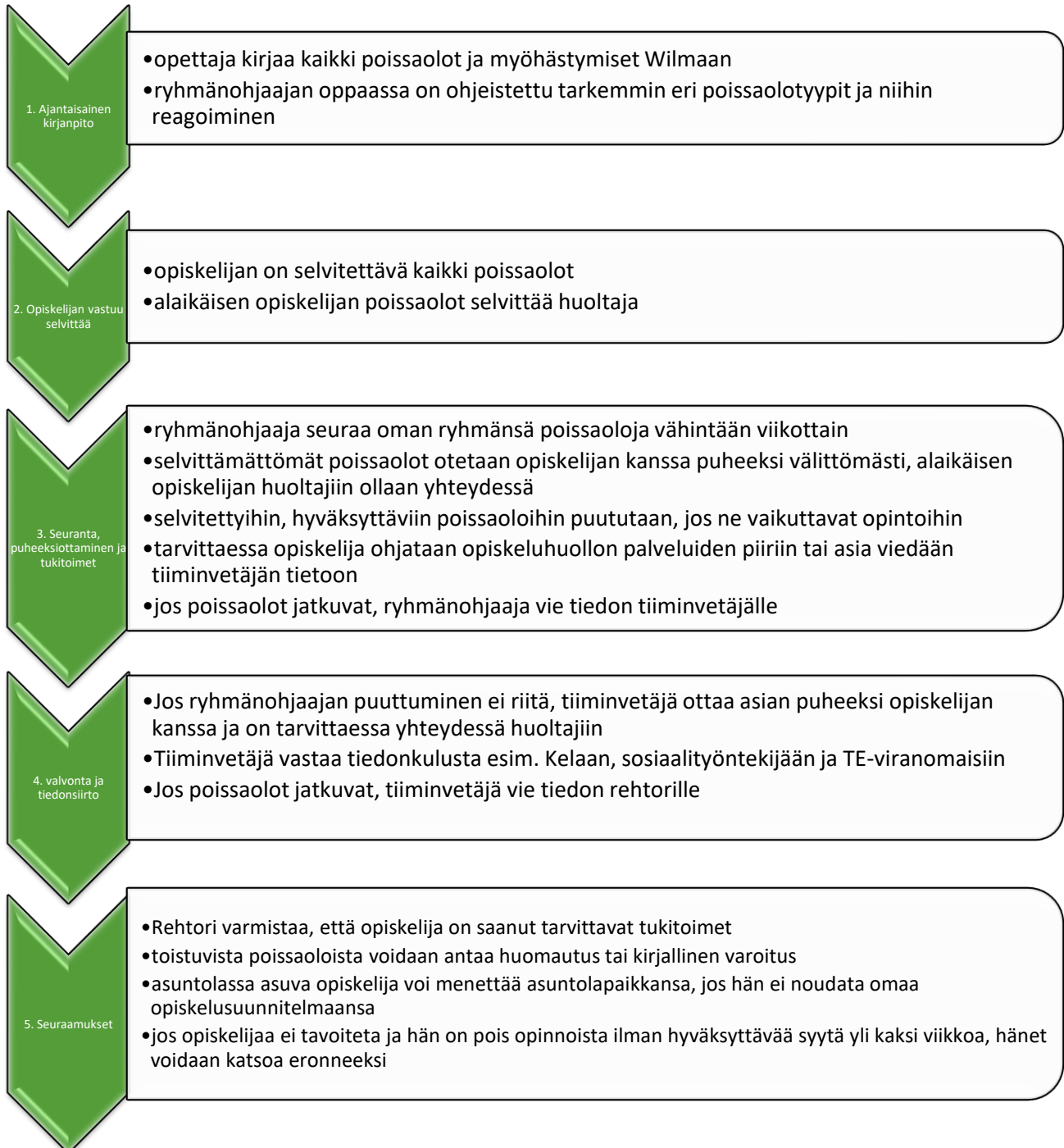
Koulutuskohtaisia esimerkkejä hyvinvointia ja turvallisuutta tukevista oppisisällöistä

Ammatillinen koulutus	Aikuisten perusopetus ja perusopetuksen lisäopetus	Vapaa sivistystyö
<ul style="list-style-type: none"> •Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot: elämännhallintataidot, stressi, sosiaaliset taidot •Kasvatus- ja ohjausalan ammatillisissa opinnoissa fyysinen ja psyykinen turvallisuus, osallisuus ja vaikuttaminen, omasta hyvinvoinnista huolehtiminen, EA-osaaminen •Yhteisöllisen toiminnan toteuttaminen asuntolassa (esim. liikuntakerho)	<ul style="list-style-type: none"> •Terveystiedon opetus: terveelliset elämäntavat, päihteet •Yhteistyö terveydenhoitajan ja poliisin kanssa •Yhteiskuntatieto: osallisuus ja vaikuttaminen, järjestökylä	<ul style="list-style-type: none"> •taideopinnoissa omaan työympäristöön liittyvään turvallisuuteen perehdyttäminen sekä taide ja luovuus ilmaisun ja osallisuuden välineenä •Kieli- ja kototutumiskoulutuksessa yhteiskuntatieto: osallisuus ja vaikuttaminen

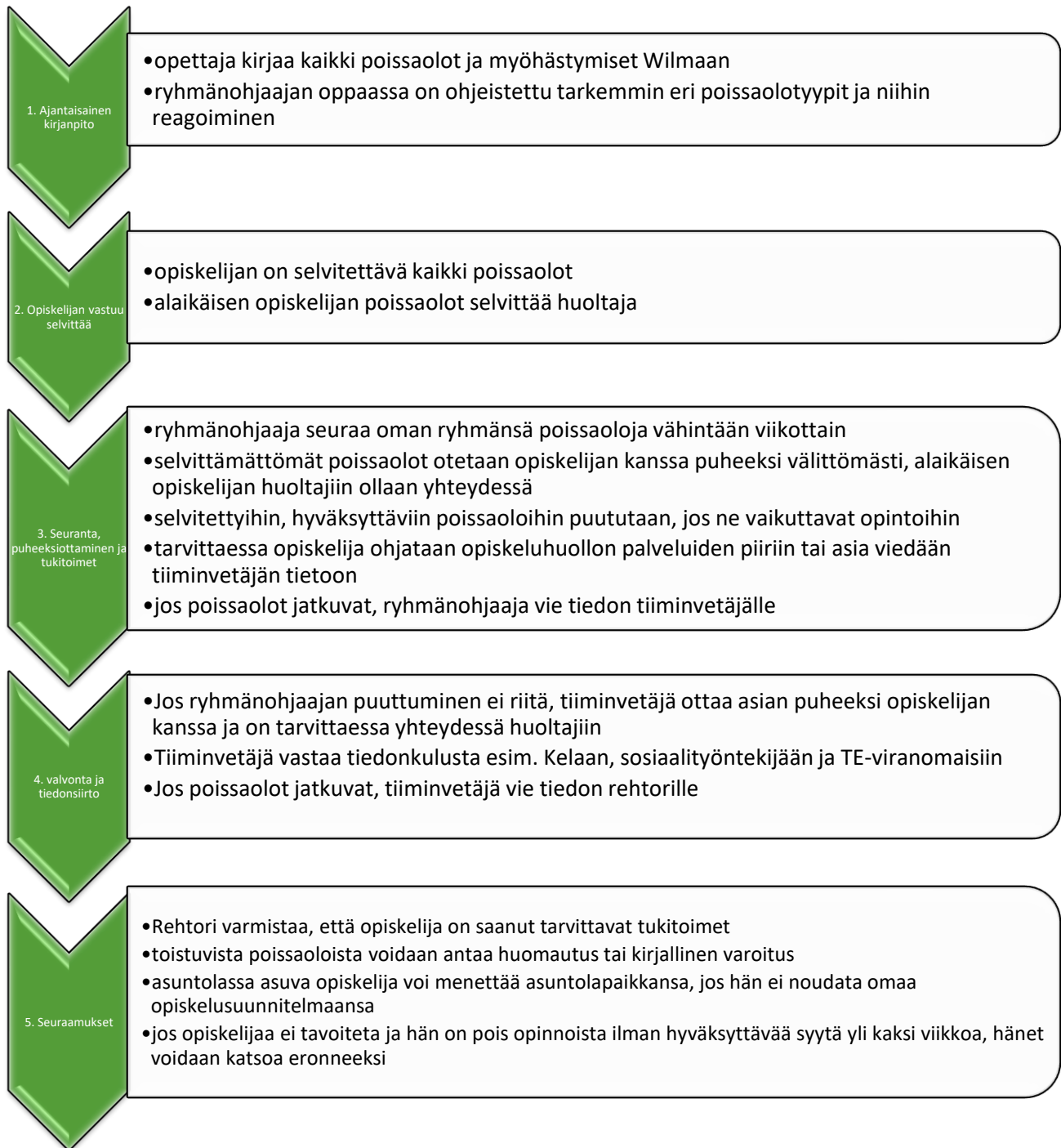

3.3 Opintojen etenemisen ja poissaolojen seuranta

Poissaolojen seuraaminen aikuisten perusopetuksessa, perusopetuksen lisäopetuksessa ja vapaan sivistystyön kieli- ja kotoutumiskoulutuksissa

Poissaolojen seuraaminen aikuisten perusopetuksessa, perusopetuksen lisäopetuksessa ja vapaan sivistystyön kieli- ja kotoutumiskoulutuksissa

Poissaolojen seuraaminen ammatillisessa koulutuksessa

1. Ajantasainen kirjanpito

- opettaja kirjaa kurssiarviointit wilmaan kahden viikon sisällä kurssin päättymisestä
- myös keskeneräiset ja hylätyt arviointit on kirjattava
- aineenopettaja tuo mahdollisen havaitsemansa tukiovetus- tai erityisen tuen tarpeen tiiminvetäjän tietoon

2. Opiskelijan vastuu seurata omia opintojaan

- opiskelija seuraa omia kurssisuorituksiaan wilma-järjestelmästä ja selvittää opettajalta, miten keskeneräiset tai hylätyt kurssit voi suorittaa loppuun
- opiskelija pyytää tarvittaessa apua tai tukiovetusta opettajalta

3. Säännöllinen seuranta ja puheeksi ottaminen

- ryhmänohjaaja seuraa oman ryhmänsä opiskelijoiden etenemistä aina jakson vaihtuessa (6 kertaa lukuvuodessa)
- ryhmänohjaaja ottaa opintojen etenemättömyyden puheeksi opiskelijan kanssa ja aloittaa tarvittaessa tukitoimien suunnittelun
- ryhmätason opintojen etenemisen seuranta on säännöllisesti käsiteltävänä opetustiimikokouksessa. Samalla arvioidaan avustaja- ja yleistä tukitoimien tarvetta.
- jos opinnot eivät puheeksioton ja tukitoimienkaan jälkeen etene, ryhmänohjaaja vie asian tiiminvetäjälle tiedoksi

4. Valvonta ja tiedonsiirto

- Jos ryhmänohjaajan puuttuminen ei riitä, tiiminvetäjä ottaa asian puheeksi opiskelijan kanssa ja on tarvittaessa yhteydessä huoltajiin opintojen etenemättömyyden syyn selvittämiseksi ja varmistaa, että opiskelija saa tarvittavat tukitoimet
- Tiiminvetäjä vastaa tiedonkulusta esim. Kelaan, sosiaalityöntekijään ja TE-viranomaisiin
- Jos opinnot eivät tukitoimista huolimatta etene, siirrytään selvittämään opiskelijan muita vaihtoehtoja

5. Seuraamukset

- opintojen etenemättömyyden seuraamukset riippuvat opintojen etenemättömyyden syistä:
- opiskelija voi joutua maksamaan takaisin saamaansa opintotukea, työmarkkinatukea tai kotoutumisrahaa.
- Jos opintojen etenemättömyyteen liittyy selvittämättömiä tai ei-hyväksyttäviä poissaoloja, voi asuntolassa asuva opiskelija menettää asuntolapaikkansa
- joskus opintojen etenemättömyyden taustalla on väärä koulutusvalinta tai esimerkiksi liian luormittava elämäntilanne. Tällöin kyseeseen voi tulla koulutuksen/oppilaitoksen vaihtaminen tai määräaikainen keskeyttäminen
- opinto-ohjaaja, ryhmänohjaaja, erityisohjaaja tai tiiminvetäjä käy opiskelijan ja tarvittaessa huoltajan kanssa keskustelun opiskelijan vaihtoehtoista

1. Ajantasainen kirjanpito

- opettaja kirjaa arvioinnit wilmaan kahden viikon sisällä opintojakson päättymisestä
- näytön arvioija kirjaa näytönarvioinnin wilmaan kahden viikon sisällä arviointikeskustelusta
- myös keskeneräiset ja hylätyt arvioinnit on kirjattava
- aineenopettaja tuo mahdollisen havaitsemansa tukiovetus- tai erityisen tuen tarpeen tiiminvetäjän tietoon

2. Opiskelijan vastuu seurata omia opintojaan

- opiskelija seuraa omia suorituksiaan wilma-järjestelmästä ja selvittää opettajalta, miten keskeneräiset tai hylätyt opintojaksot/tutkinnon osat voi suorittaa loppuun
- opiskelija pyytää tarvittaessa apua tai tukiovetusta opettajalta

3. Säännöllinen seuranta ja puheeksi ottaminen

- hoks-ohjaaja seuraa oman ryhmänsä opiskelijoiden etenemistä puolivuositain joului- ja toukokuussa
- hoks-ohjaaja ottaa opintojen etenemättömyyden puheeksi opiskelijan kanssa ja aloittaa tarvittaessa tukitoimien suunnittelun
- osaamisalan opintojen etenemisen seuranta on säännöllisesti käsiteltävänä opetustiimikokouksessa. Samalla arvioidaan avustaja- ja yleistä tukitoimien tarvetta.
- jos opinnot eivät puheeksioton ja tukitoimienkaan jälkeen etene, hoks-ohjaaja vie asian tiiminvetäjälle tiedoksi

4. Valvonta ja tiedonsiirto

- Jos hoks-ohjaajan puuttuminen ei riitä, tiiminvetäjä ottaa asian puheeksi opiskelijan kanssa ja on tarvittaessa yhteydessä huoltajiin opintojen etenemättömyyden syyn selvittämiseksi ja varmistaa, että opiskelija saa tarvittavat tukitoimet
- Jos opinnot eivät tukitoimista huolimatta etene, siirrytään selvittämään opiskelijan muita vaihtoehtoja
- Opiskelijan opintosuoritteet siirtyvät automaattisesti Kelaan, joka voi periä liikaa maksettua opintotukea takaisin

5. Seuraamukset

- opintojen etenemättömyyden seuraamukset riippuvat opintojen etenemättömyyden syistä:
- opiskelija voi joutua maksamaan takaisin saamaansa opintotukea, työmarkkinatukea tai kotoutumisrahaa.
- Jos opintojen etenemättömyyteen liittyy selvittämättömiä tai ei-hyväksyttäviä poissaoloja, voi asuntolassa asuva opiskelija menettää asuntolapaikkansa
- joskus opintojen etenemättömyyden taustalla on väärä koulutusvalinta tai esimerkiksi liian luormittava elämäntilanne. Tällöin kyseeseen voi tulla koulutuksen/oppilaitoksen vaihtaminen tai määräaikainen keskeyttäminen
- opinto-ohjaaja, hoks-ohjaaja, erityisopettaja tai tiiminvetäjä käy opiskelijan ja tarvittaessa huoltajan kanssa keskustelun opiskelijan vaihtoehtoista
- jos on ilmeistä, että opiskelija ei aio noudattaa omaa hoksiaan, hänet voidaan katsoa eronneeksi

3.4 Yksilökohtaisen opiskeluhoollon palvelut

Yksilökohtaisen opiskelijahuollon tavoitteena on tukea ja auttaa opiskelijaa opiskelussa sekä sosiaalisessa että psyykkisessä kasvussa, tukea huoltajia ja opettajia heidän kasvatustehtävissään sekä lisätä ja edistää yhteistyötä huoltajien ja opiston välillä.

Jokaisella opiskelijalla on oikeus opiskeluhoollon palveluihin ilman erillisiä päätöksiä. Opiskeluhoollon henkilöstö ei keskustele keskenään tai opettajien kanssa yksittäisen opiskelijan asioista ilman opiskelija lupaa.

Kanneljärven opistolla on kuraattori, psykologi ja terveydenhoitaja paikalla viikoittain. He ovat myös tavoitettavissa puhelimitse, sähköpostitse tai Wilman kautta. Opiskelijahuoltolain mukaisesti opiskelijalla on oikeus päästä keskustelemaan henkilökohtaisesti opiskeluhoollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun järjestetään samana tai seuraavana työpäivänä. Tarvittaessa opiskelijoita tuetaan moniammatillisesti yksilökohtaisen opiskelijahuollon keinoin. Kuraattori-, psykologi- ja terveydenhuoltopalveluista vastaa Lohjan kaupunki.

Opiskeluterveydenhuolto

Opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on edistää ja ylläpitää nuorten terveyttä ja hyvinvointia yhteistyössä oppilaitoksen henkilöstön ja vanhempien kanssa vahvistamalla nuoren omia voimavaroja, ennaltaehkäisemällä syrjäytymistä, tukemalla nuorta itsenäistymisessä sekä vahvistamalla nuoren elämänhallintaa.

Opiskeluterveydenhuollossa työskentelee terveydenhoitaja ja lääkäri. Terveydenhoitaja kutsuu kaikki ensimmäisen vuoden opiskelijat terveystapaamiseen ja toisena vuonna opiskelijoilla on laaja terveystarkastus (terveydenhoitajan ja lääkärin), tytöillä oppilaitoksessa ja pojilla kutsuntatarkastuksen yhteydessä. Terveystapaamisissa kartoitetaan nuoren terveyttä, elintapoja, ihmisuhteita, päihdekäyttäytymistä sekä pyritään havaitsemaan tukea tarvitsevat nuoret. Perheiden kanssa tehdään yhteistyötä.

Opiskeluterveydenhuoltoon kuuluu myös ensiavullinen sairaanhoito. Lohjalaisten opiskelijoiden sairaanhoito järjestetään opiskelijan oman asuinalueen terveysasemalla. Ulkopaikkakuntalaisten opiskelijoiden sairaanhoitopalvelut järjestetään keskustan terveysasemalla. Ulkopaikkakuntalainen opiskelija voi hakeutua myös kotipaikkakuntansa terveyspalveluiden piiriin.

Terveydenhoitaja:

- terveydenhoitaja on opistolla 1 pvä/vko. Avovastaanotto on ilman ajanvarausta ja tapaamiset ajanvarauksella.
- tekee opiskelijoiden määräaikaiset terveystapaamiset ja yksilölliset tapaamiset tarpeen mukaan.
- arvioi hoidon tarpeen, hoidolliset toimenpiteet ja jatkohoitoon ohjauksen ensiaputilanteissa ja sairaustapauksissa

- opiskelijoilla on mahdollisuus hakeutua terveydenhoitajan vastaanotolle myös sairaanhoidollisissa asioissa. Opiskelija ohjataan kunnallisiin perusterveydenhuollon palveluihin samoin perustein kuin muutkin kuntalaiset
- opiskelijoiden erityisen tuen tarpeen tunnistaminen ja opiskelijan tukeminen, tarvittaessa ohjaus jatkotutkimuksiin tai muiden palvelujen piiriin
- yhteydenpito huoltajiin opiskelijan luvalla, tarvittaessa osallistuminen perhe- ja verkostopalaveriin, vanhemmuuden tukeminen
- kirjaa asiakaskäynnit terveydenhuollon sähköiseen potilastietojärjestelmään. Potilasasiakirjoihin merkitään hoidon tarpeen, järjestämisen, suunnittelun, toteuttamisen ja seurannan turvaamiseksi tarpeelliset tiedot
- selvittää terveystarkastuksista poisjäävien opiskelijoiden tuen tarpeen
- osallistuu terveydenhuollon asiantuntijana opiston yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän toimintaan
- antaa terveystarkastusta opiskelijaryhmille ja ryhmien ohjaaminen mahdollisuuksien mukaan monialaisena yhteistyönä
- tekee yhteistyötä yhteisön muiden toimijoiden kanssa
- tekee tarvittaessa yhteistyötä terveystiedon tai muiden aineiden opettajien kanssa
- osallistuu vanhempainiltoihin mahdollisuuksien mukaan
- edistää oppimisympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta yhteistyössä muiden oppilaitoksessa toimivien kanssa
- oppimisympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastaminen joka kolmas (3.) vuosi yhteistyössä muiden oppilaitoksessa toimivien kanssa
- antaa konsultaatioapua oppilaitoksen henkilöstölle opiskelijoiden terveyteen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa.
- osallistuu kehittämistyöhön (esim. toiminta- ja tukimallien kehittäminen, huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen, kriisivalmiuden kehittäminen oppilaitoksessa).

Lääkäri

Lääkäri on opiskeluterveydenhuollon lääketieteellinen asiantuntija. Hän toimii yhteistyössä terveydenhoitajan kanssa. Opiskelijaterveydenhuollon lääkärintarkastukset tehdään pääsääntöisesti toisen opiskeluvuoden aikana. Terveydenhoitaja voi myös konsultoida puhelimitse tai potilastietojärjestelmän kautta lääkäriä.

Opiskelijan sairauden vaatiman hoidon järjestäminen koulussa

Vanhempien tehtävänä on kertoa koulussa opiskelijan terveydenhoitajalle/ryhmänohjaajalle nuoren sairauksista ja niiden hoidosta. Nuoren sairaus saattaa vaatia erityistoimenpiteitä, mutta erityisjärjestelyt on aina sovittava koulussa opiskelija- ja perhekohtaisesti yhteisymmärryksessä kodin ja koulun kanssa. Kun nuorella on vakava tai pitkäaikainen sairaus, on koulussa sovittava hoitoneuvottelu, johon osallistuvat vanhempien sekä opettajan ja mahdollisen avustajan lisäksi erikoissairaanhoidosta sairaanhoitaja. Hoitoneuvottelussa tarkastellaan ja selvitetään nuoren selviytymistä koulussa ja hänen mahdollisesti vaatimiaan erityisjärjestelyjä sekä kirjataan hoitoneuvottelun tulos erilliseen sopimukseen. Kouluneuvotteluihin pyydetään paikalle kouluterveydenhoitaja ja tarvittaessa myös koululääkäri. Kun nuori aloittaa opiskelun opistolla, järjestetään tarvittaessa hoitoneuvottelu jo keväällä, jotta tarpeelliset erityisjärjestelyt ehditään suunnitella. Hoitoneuvottelu sovitaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun nuorella on todettu vakava tai pitkäaikainen sairaus, joka vaikuttaa nuoren vointiin koulussa.

Hoitoneuvottelua voi ehdottaa myös koulun henkilöstö, jos nuoren voinnissa ja jaksamisessa tapahtuu havaittavia muutoksia.

Jokaisen aikuisen on velvollisuus auttaa parhaan kykynsä mukaan, jos opiskelijalle tulee koulussa hätätilanne, kuten epileptikohtaus, insuliinishokki tai vakava allerginen reaktio. Terveystieteiden ammattilaisen tietämystä tai taitoa ei silloin edellytetä.

Kuraattori

Kuraattori auttaa ja tukee opiskelijoita, joilla on vaikeuksia opinnoissa, sosiaalisissa suhteissa tai elämänhallinnassa. Kuraattori antaa tietoa erilaisista palveluista ja ohjaa opiskelijoita palveluiden piiriin. Kuraattori tekee tarvittaessa ja opiskelijan suostumuksella yhteistyötä kodin ja muun verkoston kanssa opiskelijan kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseksi. Kuraattori kuuluu myös oppilaitoksen opiskelijahuoltoryhmään, jonka tarkoituksena on koko yhteisön hyvinvoinnin ja toiminnan tukeminen.

Kuraattorille opiskelija ohjautuu joko omalla tai läheisen yhteydenotolla, tai rehtorin, opettajan, terveydenhoitajan tai koulupsykologin ohjaamana. Yhteydenoton voi tehdä puhelimitse, Wilman kautta, sähköpostilla tai kasvotusten. Kuraattorin käynnit ovat vapaaehtoisia ja luottamuksellisia.

Psykologi

Psykologi tukee opiskelijoita opiskeluun ja mielenterveyteen liittyvissä asioissa. Syitä psykologin vastaanotolle hakeutumiseen voivat olla esim. masentuneisuus, ahdistuneisuus, stressi, jännitys ja opintojen sujumattomuus. Psykologi osallistuu opiskelijoiden tuen suunnitteluun sekä yksilötasolla että koulun tasolla. Psykologi toimii opiskelijahuoltoryhmässä mielenterveyden, nuoruusiän kehitysvaiheen ja oppimisen asiantuntijana. Psykologin tapaamiset ovat vapaaehtoisia ja luottamuksellisia. Käyntimäärät sovitaan yksilöllisesti. Tarpeen mukaan psykologi ohjaa asiakkaitaan muille hoitotahoille tai muiden palvelujen piiriin. Opiskelijat hakeutuvat vastaanotolle useimmiten itse, mutta myös huoltajat ja koulun muu henkilökunta voivat ohjata opiskelijan vastaanotolle. Ajan psykologille voi varata Wilman kautta, puhelimitse, sähköpostilla tai koululla henkilökohtaisesti.

Yhteisökasvattaja ja asuntolaohjaaja

Yhteisökasvattaja ja asuntolaohjaaja suunnittelevat ja toteuttavat asuntolan yhteisöllistä toimintaa, tukevat opiskelijoita asumisessa sekä sosiaalisten suhteiden muodostamisessa ja ylläpitämisessä. Yhteisökasvattaja ja asuntolaohjaaja ovat läsnäolevia turvallisia aikuisia, joiden puoleen asuntolassa asuvat opiskelijat voivat kääntyä, kun tarvitsevat keskustelukumppania ilta-aikaan.

Maahanmuuttajien erityisohjaaja

Kanneljärven opistolla työskentelee osa-aikainen maahanmuuttajien erityisohjaaja, joka on erikoistunut maahanmuuttotilanteiden opiskelijoiden tukemiseen ja ohjaamiseen. Erityisohjaajan tehtäviä ovat

- arjenhallinnan tukeminen
- yhteistyö yhteisökasvattajan kanssa asuntola-asioissa
- turvapaikkaprosessiin liittyvää neuvontaa
- henkistä tukea ja ohjausta oikean avun piiriin
- yhteistyö talon sisällä ja talon ulkopuolelle

Jalkautuvan viranomaisyhteistyön palvelut maahanmuuttotaustaisille opiskelijoille

Kanneljärven Opisto tekee tiivistä yhteistyötä alueen muiden toimijoiden kanssa opiskelijoiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Tästä esimerkkinä on mm. maahanmuuttajaopiskelijoille suunnattujen viranomaispalveluiden (mm. sosiaalityö, te-palvelut) jalkautuminen Opistolle.

Yksilökohtainen opiskeluhoitoryhmä

Yksilökohtainen opiskeluhoitoryhmä on monialainen asiantuntijaryhmä, joka voidaan perustaa, jos

- opiskelijan tuen tarve tai muut haasteet vaativat pitkäkestoista monialaista tai -ammattillista yhteistyötä
- yksilöllinen opiskeluhoitoryhmä pyritään perustamaan (eli ryhmää ehdotetaan opiskelijalle) aina, jos opiskelijan opiskeluoikeus on menossa SORA-käsittelyyn terveydellisistä syistä (varmistetaan, onko terveydellinen haaste poistettavissa tukitoimin)
- Jos opiskelijalla on vahva tukiverkosto opiston ulkopuolella (esim. psyk.poli, tukihenkilö tms.), suositellaan ryhmän perustamista tiedonkulun

Kuka tahansa henkilöstön jäsen tai opiskeluhoollon edustaja, jolla herää huoli opiskelijan opintojen sujumisesta tai lisääntyneestä avun tarpeesta, voi ottaa opiskelijan kanssa puheeksi yksilöllisen opiskeluhoitoryhmän perustamisen: kun huoli on herännyt, asia on hoidettava. Yleensä asian ottaa opiskelijan kanssa puheeksi hoks-ohjaaja, ryhmänohjaaja tai opiskeluhoollon edustaja.

- Ryhmään nimetty vastuuhenkilö seuraa kyseisen suunnitelman toteutumista ja vastaa kirjausten tekemisestä.
- Rehtorilla on tieto kaikista voimassa olevista yksilöllisistä opiskeluhoitoryhmistä ja niiden kokoonpanoista (ryhmän perustajan ilmoitus), mutta ei sisällöistä
- Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä käsittelee tilastot lukuvuoden viimeisessä kokouksessa (ryhmien lukumäärä, prosessien tarkistus) - > tiedotus pedagogiselle johtoryhmälle

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon kertomukset

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi tarpeelliset tiedot kirjataan opiskeluhoollon kertomuksiin seuraavasti

- Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon henkilöstö sekä muut opiskeluhoollon toteuttavat terveydenhuollon ammattihenkilöt kirjaavat opiskelijan yksilötapaamiset potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin, joiden käsittelystä säädetään potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 12 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säännöksissä.
- Opiskeluhoollon kuraattorit kirjaavat yksilötapaamisissa kertyvät asiakastiedot opiskeluhoollon kuraattorin asiakaskertomukseen, joiden käsittelystä säädetään sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa (812/2000). Asiakaskertomus kirjataan wilma-järjestelmään, jossa käyttöoikeudet jaetaan vain asianosaisille.
- Opiskeluhoollon *monialaisen asiantuntijaryhmän* vastuuhenkilö kirjaa ryhmän toimintatavoitteiden kannalta välttämättömät opiskelijaa koskevat tiedot ja toimenpiteet opiskeluhoollon kertomukseen.

Myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet voivat tehdä tällaisia kirjauksia salassapitovelvoitteiden estämättä. Opiskeluhohtokertomus kirjataan wilma-järjestelmään, jossa käyttöoikeudet jaetaan vain asianosaisille.

Tietojen säilyttäminen

- Yksilökohtaisen opiskeluhoollon ja opiskeluhooltoryhmän pöytäkirjat ovat erittäin luottamuksellisia. Ne on säilytettävä huolellisesti ja pidettävä ajantasaisina. Vain ryhmään nimetyillä on oikeus lukea pöytäkirjoja. Wilma-järjestelmä kerää loki-tietoa henkilöistä, jotka käsittelevät ko. asiakirjoja.
- Ryhmän päättyessä tai opiskelijan pyynnöstä muulloinkin, opiskelijalle on annettava kopio pöytäkirjoista.
- Pöytäkirjoja voidaan luovuttaa ryhmän ulkopuolisille tahoille vain opiskelija ja mahdollisen hooltajan kirjallisella suostumuksella.
- Arkistoinnissa noudatetaan opiston rekisteriselosteen säilytysaikoja.

Oikeus poiketa salassapitovelvoitteista

Opiskelijan yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskeluhoollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi.

Jos opiskelija siirtyy toisen koulutuksen järjestäjän koulutukseen, aikaisemman koulutuksen järjestäjän on pyydetävä opiskelijan taikka, jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen hooltajansa tai muun laillisen edustajansa suostumus siihen, että uudelle koulutuksen järjestäjälle voidaan siirtää opiskeluhoollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskeluhoollon jatkuvuuden kannalta.

4 Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän hooltajiensa kanssa

Kanneljärven Opistolla jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (hops, aikuisten perusopetus, perusopetuksen lisäopetus ja vapaa sivistystyö) tai henkilökohtainen osaamisen kehittämisen suunnitelma (hoks, ammatillinen koulutus). Opiskelija itse asettaa opinnoilleen tavoitteita ja suunnittelee yhdessä ryhmänohjaajan tai hoks-ohjaajan kanssa opintojensa etenemistä ja sisältöä. Ryhmänohjaaja tukee opiskelijan omaa vastuunkantoa opinnoissaan.

Kanneljärven Opistolla työskennellään avoimessa ja positiivisessa yhteistyössä alaikäisten opiskelijoiden hooltajien kanssa. Eri linjoilla järjestetään joka syksy kotiväenillat, joissa ryhmänohjaajat/linjavastaavat tapaavat opiskelijoiden kotiväkeä ja kertovat opinnoista ja esimerkiksi asuntolassa asumisesta.

Alaikäisten opiskelijoiden hooltajien toivotaan hankkivan wilma-tunnukset, jotta yhteydenpito ja esimerkiksi poissaolojen seuranta olisi mahdollisimman vaivatonta.

5 Turvallinen oppimisympäristö

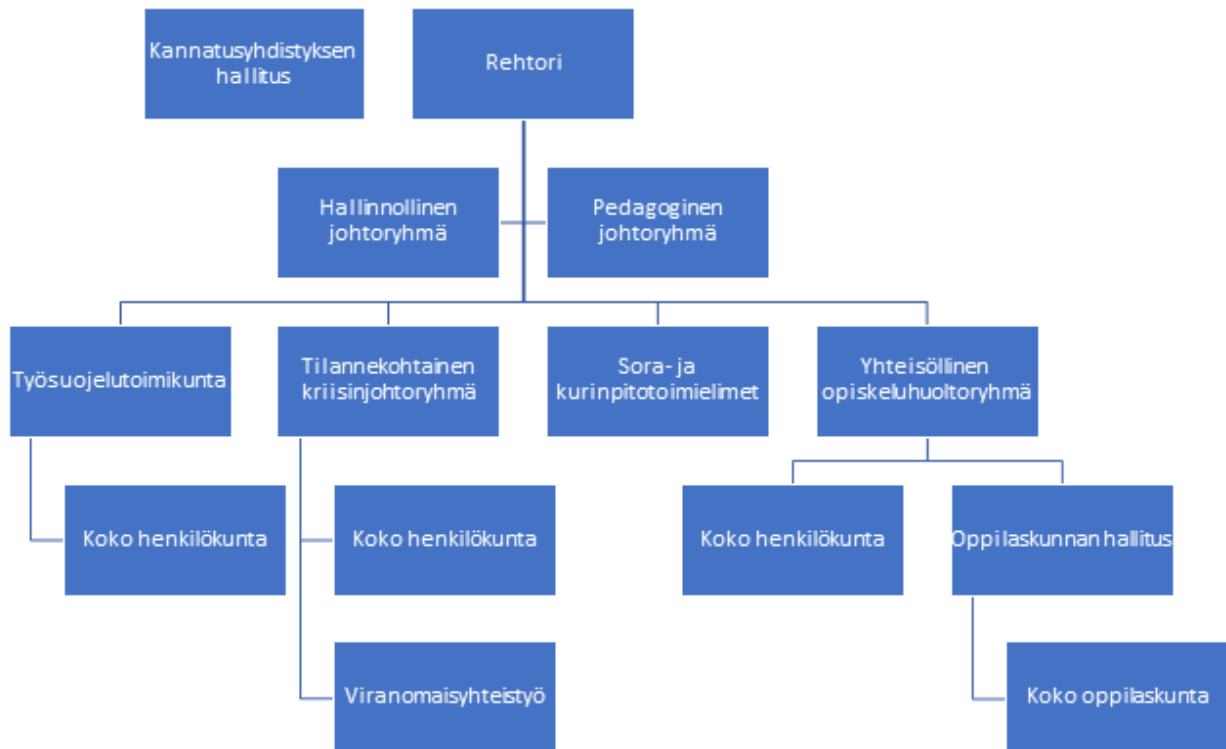
Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Työrauhaan ja ympäristön turvallisuuteen vaikutetaan erityisesti kehittämällä ja ylläpitämällä yhteisöllistä, avointa ja vastuullista toimintakulttuuria, jossa niin opiskelijat kuin henkilöstökin kohdataan arvostaen.

Asiallisella käyttäytymisellä tarkoitetaan, että kaikkien koulu yhteisössä opiskelevien ja työtään tekevien on osoitettava toisiaan ja oppilaitoksessa vierailevia kohtaan yleisen sosiaalisen kanssakäymisen edellyttämiä tapoja.

Kanneljärven opiston turvallinen oppimisympäristö perustuu kolmeen peruspilariin:

Hyvinvoiva yhteisö	Suunnitelmallisuus ja osaaminen	Ennakointi ja yhteistyö
<ul style="list-style-type: none"> • Opiston toimintaa ohjaavat arvot ILO, INHIMILLISYYS ja ARVOSATAVA KOHTAAMINEN näkyvät ja tuntuvat jokaisen arjessa • Hyvinvoivassa yhteisössä jokainen tulee kuulluksi, nähdyksi ja hyväksytyksi • Hyvinvoivassa yhteisössä ristiriidat ratkotaan puhumalla ja yhteistyöllä. Ongelmia ei lakaistamaton alle.	<ul style="list-style-type: none"> • Toimintaohjeet ja turvallisuussuunnitelmat päivitetään vuosittain • Uuden toimintavuoden alussa on aina koko henkilöstön turvallisuuspäivä • Henkilöstön ensiapu- ja muista turvallisuustaidoista pidetään huoli säännöllisellä koulutuksella • Riskiarviot tehdään suunnitelmallisesti ja säännöllisesti	<ul style="list-style-type: none"> • Johtoryhmät vastaavat toimintaympäristön ja turvallisuustekijöiden muutosten ennakoinnista • Viranomaisyhteistyötä tehdään säännöllisesti, kattavasti ja ennakoivasti

Kanneljärven opiston turvallisuusorganisaatio ja -vastuut

Rehtori vastaa Opiston turvallisuudesta ja turvallisuusjohtamisesta, valmius- ja varautumissuunnittelusta, viranomaisyhteistyöstä sekä kriisiviestinnästä

Kanneljärven Kansanopiston Kannatusyhdistyksen hallitus vastaa työnantajavelvoitteiden sekä koulutuksen järjestäjän toiminnan lainmukaisuudesta ja rehtorin työn ohjeistuksesta, tukemisesta ja valvonnasta. Tapauskohtaisesti hallituksen edustaja osallistuu tilannekohtaisen kriisinjohtoryhmän toimintaan.

Hallinnollinen ja pedagoginen johtoryhmä toteuttavat turvallisuus-, valmius- ja varautumissuunnittelua (ennakointi, varautuminen, arviointi, kehittäminen)

Työsuojelutoimikunta valvoo työyhteisön turvallisuuden toteutumista ja kehittämistä ja toteuttaa Kanneljärven Opiston toimintaympäristön turvallisuuden ylläpitoon ja kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä. Toimikunta suunnittelee henkilöstön turvallisuuskoulutukset ja vastaa turvallisuusharjoitusten organisoinnista (esim. poistumisharjoitukset 2 kertaa vuodessa). Toimikunnan työn painopiste on ennakoivassa ja kehittävässä työssä.

Tilannekohtainen kriisinjohtoryhmä muodostetaan poikkeustilanteen sattuessa. Ryhmä vastaa kriisitilanteen välittömästä johtamisesta, välittömistä toimenpiteistä ja toimintaohjeista, viranomais- ja vapaaehtoisuusyhteistyöstä sekä tiedottamisesta ja jälkihuollon organisoinnista. Kriisitilanteessa toimintaa johtaa opiston johtosäännön mukaisesti rehtori. Hänen ollessa estynyt järjestyksessä

- vararehtori
- maahanmuuttaja- ja perusopetuksen tiiminvetäjä
- ammatillisen koulutuksen tiiminvetäjä
- ruokapalveluesimies
- opinto- ja hallintosihteeri

Jos kukaan em. ei ole käytettävissä, paikalla oleva henkilöstö valitsee keskuudestaan kriisitilannetta johtavan henkilön.

Sora- ja kurinpitotoimielimet vastaavat yksittäisten opiskelijoiden vakavista kurinpitotoimista ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden alalle soveltuvuuden arvioinnista sekä koko opiston kurinpitokäytänteiden yhdenmukaisuuden valvonnasta. Kurinpidon tavoitteena on varhainen puuttuminen ja opiskeluympäristön turvallisuuden varmistaminen.

Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä vastaa opiskelijoiden hyvinvoinnin kehittamisestä ja ylläpitämisestä sekä yhteisöllisyyden luomisesta. Hyvinvoiva yhteisö on paras pohja turvalliselle oppilaitosyhteisölle – siksi yhteisöllinen opiskeluhoito on keskeinen osa opiston ennakoivaa turvallisuustyötä.

Henkilökunnan jokainen jäsen on osa Kanneljärven Opiston turvallisuusorganisaatiota: henkilökunnanjäsen tuntee opiston turvallisuuskäytännöt ja omat vastualueensa ja toimii poikkeustilanteessa oman tehtävänsä edellyttämällä tavalla (esim. tilanearvio, evakuointi, suojautuminen, ilmoituskäytännöt)

Oppilaskunnan hallitus osallistuu aktiivisesti yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän toimintaan ja tuo opiskelijoiden toiveet ja äänen kuuluviin opiston päätöksenteossa.

Jokainen opiskelija on keskeinen osa turvallista yhteisöä: opiskelija on vastuussa opiston ja asuntolan sääntöjen ja toimintaohjeiden noudattamisesta. Opiskelijat ovat rakentamassa arvostavaa ja toiset huomioivaa yhteisöä mm. verso-toiminnassa ja jokapäiväisessä arjessa.

5.1 Toiminta äkillisissä kriiseissä

Kanneljärven opistossa on laadittu erillinen kriisisuunnitelma tilanteisiin, jotka vaativat nopeaa reagointia. Se on tarkoitettu yhteiseksi työvälineeksi ja toimintamalliksi, johon on koottu käytännön toimintaohjeet erilaisia kriisitilanteita varten. Kriisisuunnitelma on osa opiskeluhoitosuunnitelmaa ja sitä täydentävät Pelastussuunnitelma, jossa on kuvattu toimintaohjeet erilaisissa poikkeustilanteissa ja Valmius- ja varautumissuunnitelma, jossa on määritelty opiston turvallisuuteen liittyvät periaatteet ja pitkäaikaissuunnittelun linjaukset.

Kriisisuunnitelma on yksi Kanneljärven opiston perehdytysmateriaaleista. Se käydään läpi koko henkilökunnan kanssa joka lukuvuoden alussa sekä uusia työntekijöitä perehdyttäessä.

Kriisisuunnitelman tavoitteensa on, että kuka tahansa opiston työntekijä pystyy siihen nojautuen reagoimaan eteen tulevaan kriisitilanteeseen. Sen lisäksi, että muistaa hälyttää apua, on kriisistä tiedotettava aina välittömästi kriisiryhmää johtavalle rehtorille. Kriisiryhmän velvollisuus on jatkaa työtä eteenpäin. On myös hyvin tärkeää, että kriisiryhmä on perehtynyt toimintaohjeisiin ja osaa ohjata toimintaa kriisitilanteissa.

Psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen

Kanneljärven opiston kriisityöryhmään kuuluvat opiston johtoryhmien jäsenet sekä tilannekohtaisesti työterveyshuollon ja/tai opiskelijahuollon edustajat. Kriisityöryhmä ja viime kädessä rehtori vastaavat siitä, että kriisitilanteessa opiskelijoille ja henkilöstölle tarjotaan riittävä psykososiaalinen tuki ja jälkihoito.

Toimintavalmiuksien ylläpitäminen

Opiston henkilökunta harjoittelee kriisitilannetoimintavalmiuksia valmius- ja varautumissuunnitelman mukaisesti säännöllisesti. Lisäksi tehdään säännölliset fyysisen turvallisuuden ja psykososiaalisen kuormituksen riskikartoitukset.

Opiskelijoille järjestetään vähintään kerran lukuvuodessa poistumis- tai muu turvallisuusharjoitus. Turvallisuuden kannalta keskeisiä asioita integroidaan kaikkien koulutuslinjojen opintoihin.

5.1 Turvallisuus opiskeluun liittyvillä matkoilla, kuljetuksessa ja odotusaikoina

Opiskelijoiden opintoihin liittyviä kyydityksiä voidaan tehdä henkilökunnan tai opiskelijan omalla autolla, tilauskuljetuksella tai julkista liikennettä hyödyntäen (opintomatkat, tutustumiskäynnit).

- Opinnoista vastaava opettaja huolehtii opiskelijoiden riittävästä ohjeistuksesta sekä mahdollisista luvista
- Alaikäisten opiskelijoiden kyydityksestä on sovittava erikseen huoltajan kanssa.
- Opisto ei järjestä opiskelijoiden vapaa-ajan kyyditystä (esim. koulupäivän jälkeen kaupunkiin, lääkärikäynnit ym.)

Ulkomaille suuntautuvista matkoista sekä kaikista tavanomaisesta kaupungissa liikkumisesta poikkeavista opiston alueen ulkopuolelle suuntautuvista opintoretkestä (esim. melontaretket, luonto- ja elämystoiminnan opetus, leirikoulut) laaditaan erillinen turvallisuussuunnitelma, joka hyväksytetään rehtorilla ennen matkan alkua. Opintomatkasta vastaava opettaja vastaa suunnitelman laatimisesta. Erityisesti ammatillisia opiskelijoita voidaan osallistaa suunnitelman laatimiseen.

5.2 Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja niihin puuttuminen

Kanneljärven Opisto on syrjinnästä ja kiusaamisesta vapaa oppimisyhteisö. Jokaisella on oikeus tuntea olonsa turvatuksi sekä saada opintoihinsa ja elämäänsä tukea opiskelijatovereiltaan, opettajilta ja muulta henkilökunnalta. Koulukiusaamista ei hyväksytä ja jos sitä ilmenee, siihen puututaan välittömästi.

Jos koet tulevasi kiusatuksi toimi seuraavasti:

- toimi heti, älä jää odottamaan, että tilanne menisi ohi. Mitä nopeammin tilanne otetaan puheeksi, sitä vähemmän loukkauksia ja loukkaantumisia ehtii tapahtua.
- kerro kiusaajillesi, että koet heidän käyttäytymisensä kiusaamisena ja kehoita heitä lopettamaan se TAI tee verso-tilaus. Tilauksen voi tehdä myös nimettömänä (tilauslomakkeita löytyy opiston ilmoitustauluilta).
- jos et uskalla puhua kiusaajillesi yksin, pyydä mukaan ystäväsi tai joku muu tukihenkilö

- jos kiusaaminen ei lopu, kerro siitä ryhmäohjaajallesi, hops-ohjaajallesi tai kuraattorille tai terveydenhoitajalle. He ottavat tämän jälkeen sinun luvallasi vastuun kiusaamisen lopettamiseen tähtävistä toimenpiteistä.
- älä ryhdy kiusaajiin kohdistuviin vastatoimiin, vaan pyri toimimaan asiallisesti ja rauhallisesti

Kiusaamistilanteita havainneiden toiminta

- puutu tilanteeseen kehottamalla kiusaajaa lopettamaan ei-toivottu käyttäytyminen
- ole ystävällinen kiusatulle, kannusta häntä ja pyydä häntä mukaan toimintaan
- kerro tilanteesta eteenpäin ryhmäohjaajallesi tai tee verso-tilaus (tilauslomakkeita löytyy opiston ilmoitustauluilta). Verso-tilauksen voi tehdä myös nimettömänä.
- keskustele havainnoistasi muiden ryhmän jäsenien kanssa tavoitteesi kiusaamisen lopettaminen

5.3 Kurinpidolliset keinot

5.3.1 Kurinpidollisten toimien periaatteet

Kurinpidollisina keinoina käytetään vain laissa mainittuja keinoja. Keinojen käytön tulee perustua yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin keinoihin. Samanlaisesta teosta seuraa tekijästä riippumatta samanlainen seuraamus. Tekojen toistuvuus otetaan kuitenkin huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpidollisia keinoja ei käytetä opiskelijoita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Varhainen, matalan kynnyksen puuttuminen epäasialliseen käytökseen on ensisijainen toimintatapamme. *Oppilaitoksen henkilöstöllä on oikeus neuvoen ojentaa opiskelijoita*, joiden käyttäytyminen ei ole asiallista. Ellei ojentaminen auta, opiskelijaan voidaan kohdistaa kurinpitotoimia. **Toista loukkaava tai väkivaltainen käyttäytyminen, epärehellisyys ja opiskelussa harjoitettu vilppi käsitellään aina kurinpitoasiana, ellei asian luonne edellytä sen antamista poliisiviranomaisten hoidettavaksi.**

Kurinpitotoimien käyttöä valvoo ja opinnoista erottamisesta päättää koulutuksen järjestäjän nimeämä monijäseninen toimielin. Kanneljärven Opistossa on kaksi kurinpitotoimielintä, joiden jäsenet nimeää Kanneljärven Kansanopiston Kannatusyhdistys ry:n hallitus 3-vuotiskaudeksi kerrallaan.

1. Ammatillisen koulutuksen sora- ja kurinpitotoimielin
2. Perusopetuksen ja vapaan sivistystyön kurinpitotoimielin

Kurinpitotoimista ilmoitetaan aina alaikäisen opiskelijan huoltajalle mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Huoltajalle varataan tilaisuus tulla kuulluksi.

5.3.2 Käytettävissä olevat kurinpidolliset keinot ja toimintaohjeet

Häiritsevän opiskelijan poistaminen luokkatilasta tai koulun alueelta

Opetusta häiritsevän, väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvän tai toisen henkeä tai terveyttä vaarantavan opiskelijan opettaja voi määrätä poistumaan jäljellä olevien oppituntiansa ajaksi luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta. Opettaja kirjaa poissaolon sähköiseen läsnäololistaan ja käy keskustelun asiasta rehtorin/ryhmänohjaajan kanssa. Ryhmänohjaaja merkitsee oppitunnilta poistamisen opiskelijan tietoihin. Rehtori tai vararehtori tekee päätöksen mahdollisten jatkotoimien tarpeesta. Päätöksen opiskeluoikeuden epäämisestä tekee rehtori.

Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa luokkahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta oppilas, joka ei noudata poistumismääräystä.

Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle.

Kirjallinen varoitus

Ensisijainen puuttumiskeino on aina keskustelu opiskelijan ja tarvittaessa huoltajan kanssa. Keskustelun voi käydä opettaja, rehtori tai yhteisökasvattaja. Mikäli moitittava käytös jatkuu tai toistuu, annetaan kirjallinen varoitus. Kirjallisen varoituksen antaa koulutuksenjärjestäjän päätöksellä rehtori.

Kirjallisen varoitus voidaan antaa, jos opiskelija

- 1) häiritsee opetusta;
- 2) käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti opiskeluympäristössä;
- 3) menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo oppilaitoksen tai muun opiskeluympäristön järjestystä;
- 4) kieltäytyy 84 §:ssä tarkoitetun huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä; taikka (ammatillinen koulutus)
- 5) on 84 §:ssä tarkoitetun selvityksen perusteella käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt (ammatillinen koulutus).

Jos teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi.

Asuntolassa asuvalle opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus, jos hän käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti asuntolan tiloissa taikka rikkoo asuntolan järjestystä.

Jos teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi.

Kiellettyjen ja häiritsevien esineiden haltuunotto

Rehtorilla ja opettajilla on oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta kielletty tai sellainen esine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista. Haltuunottaja säilyttää opiskelua häiritsevän esineen huolellisesti ja luovuttaa sen opiskelijalle joko opetustuokion tai työpäivän päätteeksi. Vaaralliset esineet toimitetaan heti rehtorille tai vararehtorille.

Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla tai koulun opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain oppilaan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita sekä esineitä tai aineita, joita käytetään oppimisen tai opetuksen häiritsemiseen.

Opettajalla ja rehtorilla on myös oikeus tarkastaa oppilaan tavarat, mikäli on ilmeistä epäillä, että oppilaalla on hallussaan esine tai aine, joka vaarantaa turvallisuuden. Tarkastajan tulee olla samaa sukupuolta kuin tarkastettavan ja tarkastettavalle on kerrottava, miksi tarkastus tehdään. Toimenpiteillä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä turvallisuuden ja opiskelurauhan takaamiseksi.

Haltuunotetut vaaralliset tavarat toimitetaan rehtorin tai vararehtorin haltuun. Rehtori tekee kirjallisen ilmoituksen monijäseniselle toimielimelle ja luovuttaa tavarat täysi-ikäiselle opiskelijalle, alaikäisen opiskelijan huoltajalle tai asianmukaiselle viranomaiselle mahdollisimman pian. Haltuunotetut tavarat säilytetään lukitussa tilassa. Mikäli täysi-ikäinen opiskelija tai alaikäisen opiskelijan huoltaja ei nouda esinettä kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen saatuaan, voidaan esine hävittää todisteellisesti.

Oikeus tarkastaa opiskelijan tavarat

Rehtorilla ja opettajalla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa opiskelijan mukana olevat tavarat, opiskelijan hallinnassa olevat oppilaitoksen säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen 80 §:n 2 momentissa tarkoitetun esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos on ilmeistä, että opiskelijan hallussa on tällaisia esineitä tai aineita ja opiskelija pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.

Opiskelijalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy.

Tarkastajan tulee olla opiskelijan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva. Opiskelijan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa oppilaitoksen henkilöstöön kuuluva, jos tämä on saapuvilla.

Edellä 3 momentissa säädetystä tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.

Kurinpito asuntolassa

Asuntolassa asuvalle opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus, jos hän käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti asuntolan tiloissa taikka rikkoo asuntolan toimintaohjeita.

Jos teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi.

Kanneljärven opistossa vakavat toimintaohjerikkomukset ovat:

- alkoholin käyttäminen/päihtymys asuntolassa,
- yövierat asuntolassa,
- toistuva epäasiallinen käyttäytyminen (esim. häiriköinti hiljaisuuden aikana)
- väkivaltainen käyttäytyminen (kattaa sekä henkisen että fyysisen väkivallan) ja
- oppilaitoksen/asuntolan omaisuuden tahallinen rikkominen.

Opiskeluoikeuden epääminen määräajaksi

Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan kieltää enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi - taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta

vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Poistumismääräyksen opetustiloista/ asuntolatilosta antaa rehtori. Rehtori vastaa siitä, että tieto opetus-/asuntolatilosta poistamisesta kirjataan kurinpitotoimena Wilma-järjestelmään.

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa koulun alueelta oppilas, joka ei poistu saatuaan tiedon opetuksen epäamisestä.

Ammatillisen koulutuksen opiskelijan osallistuminen työssäoppimiseen voidaan myös kieltää edellä mainituista syistä. Päätöksen tekevät työpaikkaohjaaja ja työssäoppimisen ohjaava opettaja yhdessä. Tällöin opiskelijan henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa muutetaan niin, että hän voi opiskella itsenäisesti tai toisen opiskelijaryhmän mukana niin, ettei opiskelija jää kohtuuttomasti jälkeen opinnoissaan. Ohjaava opettaja tiedottaa asiasta rehtorille ja vastaa asian kirjaamisesta opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan.

Aikuisten perusopetuksen opiskelija voidaan erottaa opinnoista enintään yhdeksi vuodeksi.

Ammatillisen koulutuksen opiskelijan opiskeluoikeuden perumiseen liittyvät asiat on käsitelty luvussa 5.3 SORA-lainsäädäntö. Mikäli ammatillisen koulutuksen opiskelijan toiminta antaa syyllä soveltuvuutta alalle, vaikka toiminnasta seuraava kurinpitotoimi olisi rehtorin päätösvallassa, asia viedään monijäsenisen toimielimen harkittavaksi ja päätettäväksi.

Yhteenveto käytettävistä kurinpitotoimista		
Kurinpitotoimi	Päätös- ja toimintavalta	Kirjaaminen ja kuuleminen
Huomautus, opiskelijan ojentaminen ohjeistamalla	opettajat, rehtori	kirjataan kurinpitotoimena Wilmaan
Häiritsevän opiskelijan poistaminen voimakeinoja käyttäen	opettajat, rehtori	kirjataan kriisitilanelomakkeelle, toimitetaan rehtorin kautta monijäseniselle toimielimelle
Vaarallisen tai häiritsevän esineen haltuunotto	opettajat ja rehtori	Opettaja kirjaa opetusta häiritsevän esineen haltuunoton läsnäolotietojen lisätietoihin. Rehtori kirjaa vaarallisen esineen haltuunoton.
Opiskelijan tavaroiden tarkistus	opettajat ja rehtori	kirjataan kriisitilanelomakkeelle, toimitetaan rehtorin kautta monijäseniselle toimielimelle
Kirjallinen varoitus	rehtori	Varoituksen aihe yksilöitävä ja opiskelijaa kuultava ennen varoituksen antamista. Kirjataan kurinpitotoimena Wilmaan
Opiskeluoikeuden epääminen 3. päiväksi erityisen uhkaavasti käyttäytyvältä opiskelijalta	päätöksen tekee monijäseninen toimielin, rehtorilla oikeus panna päätös täytäntöön lainvoimaa vailla olevana	Huoltajaa ja opiskelijaa kuultava ennen täytäntöönpanoa
Määräaikainen opintoista erottaminen	monijäseninen toimielin	Huoltajaa ja opiskelijaa kuultava ennen täytäntöönpanoa
Asuntolasta erottaminen (asuntolan järjestyssääntöjen rikkominen)	rehtori	Huoltajaa ja opiskelijaa kuultava ennen täytäntöönpanoa

5.3. SORA-lainsäädäntö (kasvatus- ja ohjausalan perus- ja ammattitutkinto)

Terveydentilavaatimukset

Kasvatus- ja ohjausalan perus- ja ammattitutkinnon opintojen luonne edellyttää työskentelyä läheisessä yhteydessä kaikenikäisten ihmisten parissa. Opintoihin sisältyy tilanteita, jotka vaativat psyykkistä kestävyyttä, tasapainoisuutta, sosiaalista tilannetajua ja keskittymiskykyä.

Henkilön terveydentilan tai toimintakyvyn osalta tulee arvioida mahdollisten sairauksien aiheuttamat rajoitteet ja sairauksien yksilöllinen hoitotilanne. Opiskelijaksi ottamisen esteenä voi olla

- sellainen psyykkinen tai fyysinen sairaus tai vamma, joka estää käytännön työtehtäviin osallistumisen kuten psykoottistasoinen oireilu tai vakavasti toimintakykyä laskeva masennus, vakava sosiaalisten tilanteiden pelkotila tai kommunikaation ja viittomisen estävä sairaus tai vamma
- muu sairaus tai vamma, joka vaarantaa opiskelijan oman, asiakkaan tai muiden käytännön työtehtäviin osallistuvien tai niissä työskentelevien terveyden tai turvallisuuden
- päihteiden ongelmakäyttö tai päihderiippuvuus

Kasvatus- ja ohjausalan opiskelijan velvollisuus on ilmoittaa kuraattorille tai ryhmänohjaajalle, mikäli hänen terveydentilassaan tapahtuu opintojen aikana muutoksia, jotka voivat vaikuttaa hänen opintojensa jatkumiseen. Jokaisen opiskelijan tilanne ja mahdollisuus jatkaa opintoja arvioidaan tilannekohtaisesti.

Koulutuksenjärjestäjällä on oikeus saada opiskeluoikeuden arvioinnin edellyttämät välttämättömät tiedot toisilta koulutuksenjärjestäjiltä sekä koulutuksenjärjestäjän osoittamalta lääkäriltä. Opiskelijan on myös esitettävä rikosrekisteriote.

HUOM! Yksilöllinen opiskeluhuoltoryhmä ei tee SORA-päätöksiä, eikä ota kantaa alalle soveltuvuuteen! Yksilöllisen opiskeluhuoltoryhmän tehtävä on varmistaa, että opiskelija saa tarvitsemansa tukitoimet. Jos yksilöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä tulee esiin jotain, joka vaikuttaa tai saattaa vaikuttaa opiskelijan soveltuvuuteen alalle (terveydentilavaatimukset ja rikosrekisteriote), ryhmäläisen on muistutettava opiskelijaa opiskelijan velvollisuudesta ilmoittaa asiasta oppilaitokselle (=ammattillisen koulutuksen tiiminvetäjälle). Jos opiskelija ei ohjeistuksesta huolimatta noudata tätä ohjetta, yksilöllisen opiskeluhuoltoryhmän jäsenen on laitettava sora-asia vireille (ilmoittamalla ammattillisen koulutuksen tiiminvetäjälle).

Ammattillisen opiskelijan opiskeluoikeuden peruuttaminen

Kun koulutukseen tai ammatissa toimimiseen sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia, koulutuksen järjestäjä voi peruuttaa oikeuden suorittaa tutkinto sekä oikeuden osallistua tutkintokoulutukseen (*opiskeluoikeuden peruuttaminen*), jos:

- 1) opiskelija on vaarantamalla toistuvasti tai vakavasti koulutuksessa toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden osoittanut ilmeisen soveltumattomaksi toimimaan

koulutukseen liittyvissä käytännön tehtävissä oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä;

2) on ilmeistä, että opiskelija ei terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään täytä 40 §:n mukaisia opiskelijaksi ottamisen edellytyksiä; tai

3) opiskelija on tutkintoa suorittamaan hakeutuessaan salannut sellaisen 41 §:n 2 momentissa tarkoitetun tiedon opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä, joka olisi voinut estää hänen ottamisensa opiskelijaksi.

Kun koulutukseen liittyvät käytännön tehtävät oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä edellyttävät olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä, koulutuksen järjestäjä voi peruuttaa opiskeluoikeuden, jos se on tarpeen alaikäisten suojelemiseksi ja jos opiskelija on tuomittu rangaistukseen rikoslain (39/1889) 17 luvun 18, 18 a tai 19 §:ssä, 20 luvussa, 21 luvun 1–3 tai 6 §:ssä, 31 luvun 2 §:ssä taikka 50 luvun 1, 2, 3, 4 tai 4 a §:ssä tarkoitetusta rikoksesta.

Ennen opiskeluoikeuden peruuttamista koulutuksen järjestäjän on selvitettävä yhdessä opiskelijan kanssa tämän mahdollisuus hakeutua suorittamaan muuta tutkintoa tai koulutusta.

Jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelijalle on 81 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä este, hänet voidaan määrätä terveydentilan toteamiseksi laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön suorittamiin tarkastuksiin ja tutkimuksiin, jos ne ovat välttämättömiä opiskelijan terveydentilan tai toimintakyvyn selvittämiseksi. Koulutuksen järjestäjä vastaa määräämistään tarkastuksista ja tutkimuksista aiheutuvista kustannuksista.

Koulutuksen järjestäjällä on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiskeluoikeuden arviointia varten koulutuksen järjestäjän osoittaman, ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun lääkärin kirjallinen lausunto, josta ilmenee, että opiskelijalle on tehty tarkastus tai tutkimus terveydentilan selvittämiseksi sekä tarkastuksen tai tutkimuksen perusteella laadittu arvio opiskelijan toimintakyvystä tutkinnon suorittamisen edellyttämien terveydentilavaatimusten johdosta.

Koulutuksen järjestäjällä on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiskeluoikeuden arvioinnin edellyttämät välttämättömät tiedot opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä ja sen perusteluista toiselta koulutuksen järjestäjältä, ammattikorkeakoululta ja yliopistolta.

Opiskelijan tulee koulutuksen järjestäjän pyynnöstä antaa 81 §:n 2 momentissa tarkoitettua opiskeluoikeuden arviointia varten nähtäväksi rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 5 momentissa tarkoitettu ote rikosrekisteristä, jos koulutukseen liittyviin käytännön tehtäviin oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä sisältyy olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä.

Koulutuksen järjestäjällä on salassapitosäännösten estämättä velvollisuus antaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle sille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot vireillä olevasta 81 §:ssä tarkoitetusta opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta käsittelystä sekä opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä ja sen perusteluista.

Ammatillisen koulutuksen opiskelijan opiskeluoikeuden palauttaminen

Se, jolta on peruutettu opiskeluoikeus 81 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella, voi hakea koulutuksen järjestäjältä opiskeluoikeuden palauttamista. Opiskeluoikeus tulee palauttaa, jos sitä hakeva osoittaa, ettei opiskeluoikeuden peruuttamisen aiheuttaneita syitä enää ole. Opiskeluoikeuden palauttamista hakevan tulee toimittaa koulutuksen järjestäjälle terveydentilaansa koskevat lausunnot.

Koulutuksen järjestäjällä on salassapitosäännösten estämättä velvollisuus antaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle sille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot opiskeluoikeuden palauttamista koskevasta päätöksestä ja sen perusteluista.

5.4 Päihteet

Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Koulun tavoitteena on ohjata opiskelijoita terveellisen elämäntavan piiriin. Tupakoinnin, alkoholin ja päihteiden käyttöön liittyviä terveydellisiä ja muita haittatekijöitä käydään läpi opiskelijan kouluaikana erityisesti terveystiedon oppimäärässä. Koulu voi myös pyytää ulkopuolisia asiantuntijoita puhumaan opiskelijoille tupakan- ja päihteidenkäytön haitoista (esim. koulun oma lähipoliisi, nuorisopäihdetyöntekijä)

Opiskeluterveydenhuollossa päihteiden kartoittaminen kuuluu osana nuorten terveystarkastuksiin ja terveystapaamisiin. Opiskelijoiden päihteiden käytön kartoituksessa käytetään nuorten päihdemittari ADSUME:a. Kartoitus tehdään kaikille ensimmäisen vuoden opiskelijoille systemaattisesti osana terveystapaamista. Päihdemittarin tarkoitus on auttaa nuorta itseään ja opiskeluterveydenhuollon henkilöstöä tunnistamaan ja arvioimaan nuoren päihteiden käyttöä ja saamaan systemaattista tietoa varhaisen puuttumisen perusteeksi. Päihdemittarin tulosten perusteella mahdollistetaan varhainen puuttuminen ja hoidon tarpeen arviointi ja suunnittelu.

Kaikki opiston alueella tai opiskeluaika päihteiden käyttöön liittyvät tapaukset saatetaan rehtorin ja kuraattorin tietoon. Rehtori yhdessä tarvittavan opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa päättää tarvittavista jatkotoimenpiteistä, kuten hoitoonohjauksesta, yhteistyöstä lastensuojelun ja päihdeklinikan kanssa sekä kurinpidollisista toimenpiteistä. Kuraattori tai terveydenhoitaja käy jatkokeskustelut kaikkien päihteiden käytöstä kiinni jääneiden kanssa.

Ammatillisen koulutuksen opiskelijalta voidaan tietyissä tapauksissa vaatia huumausainetestiin osallistumista:

Koulutuksen järjestäjä voi velvoittaa opiskelijan esittämään huumausainetestiä koskevan todistuksen, jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelija on huumausaineiden vaikutuksen alaisena koulutukseen kuuluvissa käytännön tehtävissä oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä tai että opiskelijalla on riippuvuus huumeista. Edellytyksenä on lisäksi, että testaaminen on välttämätöntä opiskelijan toimintakyvyn selvittämiseksi ja opiskelija toimii sellaisissa tehtävissä, jotka edellyttävät erityistä tarkkuutta, luotettavuutta, itsenäistä harkintakykyä tai hyvää reagointikykyä ja jossa huumeiden vaikutuksen alaisena tai huumeista riippuvaisena toimiminen:

- 1) vakavasti vaarantaa opiskelijan itsensä tai toisen henkeä tai terveyttä;
- 2) vakavasti vaarantaa liikenteen turvallisuutta;
- 3) vakavasti vaarantaa salassapitosäännöksiin suojattujen tietojen suojaa tai eheyttä; tai
- 4) merkittävästi lisää koulutuksen järjestäjän, 70 §:ssä tarkoitetun työnantajan tai 71 §:ssä tarkoitetun koulutussopimustyöpaikan tarjoajan hallussa olevien huumausainelain (373/2008) 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen aineiden laittoman kaupan ja leviämisen riskiä.

Opiskelijan on toimitettava huumausainetestiä koskeva todistus koulutuksenjärjestäjälle kohtuullisessa ajassa. Testin vaatimisesta ilmoitetaan alaikäisen opiskelijan huoltajalle. Koulutuksenjärjestäjä vastaa testistä aiheutuvista kustannuksista.

Perusopetuksen opiskelijaa voidaan huoltajan suostumuksella pyytää osallistumaan huumausainetestiin, mikäli terveydenhuollon ammattilaisella herää perusteltu epäily huumausaineiden käytöstä. Opiskelijalla/hänen huoltajillaan on oikeus kieltäytyä testistä.

5.5 Lastensuojeluilmoitus

Lasten ja nuorten kanssa työskentelevillä on lainmukainen velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus, aina kun he havaitsevat tai heidän tietoonsa tulee jokin seikka, jonka perusteella on syytä selvittää lastensuojelun tarve. Syynä voi olla huoli nuoren kotiloista

Ilmoituksen syynä voi olla lapsesta huolehtivan aikuisen päihde- tai mielenterveysongelmat, jaksamattomuus tai oman hoidon laiminlyöminen tai myös arjen tukiverkon puuttuminen silloin, kun se saattaa vaarantaa lapsen hyvinvointia. Lisäksi ilmoituksen aiheena voivat olla lapsen oma päihteiden käyttö, mielenterveyden ongelma, rikoksilla oireilu tai lapsen itsetuhoisuus. Muu lapsen kehitystä vaarantava olosuhde voi olla esimerkiksi lapsen kehitykseen todennäköisesti vaikuttavat vanhemman ja lapsen väliset vakavat vuorovaikutusongelmat, jatkuva koulunkäynnin laiminlyöminen sekä tilanne, jossa lapsi joutuu kantamaan ikätasoonsa nähden suhteetonta vastuuta perheen arjesta esimerkiksi vanhemman sairauden vuoksi. Joissakin tilanteissa myös perheen erittäin heikko taloudellinen tilanne saattaa vaarantaa lapsen huolenpitoa tai kehitystä, jolloin lapsen tilannetta parannetaan antamalla taloudellista tukea esimerkiksi lastensuojelullisin perustein.

Ilmoitusvelvollisilla ei ole lain mukaan harkintavaltaa, jonka perusteella he olisivat oikeutettuja siirtämään lastensuojeluilmoituksen tekemistä sen vuoksi, että itse arvioivat, ettei ilmoitus todennäköisesti tule johtamaan välittömiin lastensuojelutoimenpiteisiin, esim. kiireelliseen sijoitukseen.

Lastensuojeluilmoituksen tekemistä ei myöskään voi viivästyttää tai jättää tekemättä sillä perusteella, että arvioi jonkun muun tahon jo tehneen samasta asiasta ilmoituksen. Toisen tahon ilmoitusvelvollisuus ei poista omaa ilmoitusvelvollisuutta.

Ilmoitus tehdään lähtökohtaisesti nuoren kotikunnan sosiaalitoimistoon, kiireellisessä tapauksessa virka-ajan ulkopuolella hätänumeroon 112. Ilmoituksen voi tehdä puhelimitse, kirjallisesti tai käymällä virastossa henkilökohtaisesti. Tietojen arkaluontoisuuden vuoksi ilmoitusta ei pidä tehdä sähköpostitse. Ilmoituksen tekemistä varten on olemassa valmiita lomakkeita, mutta lomakkeen käyttäminen ei ole edellytyksenä ilmoituksen tekemiselle. Lastensuojeluilmoitus on tehtävä välittömästi salassapitovelvollisuuden sitä estämättä. Lähtökohtaisesti Kanneljärven Opistolla pyritään tekemään tässäkin yhteistyötä kotien ja nuorten itsensä kanssa.

Kanneljärven Opistolla kuraattori ja rehtori auttavat henkilöstöä lastensuojeluilmoituksen tekemisessä.

6 Salassapito ja tietosuoja

Sisäoppilaitosmuotoisessa oppilaitoksessa henkilöstön tietoon tulee paljon sellaisia opiskelijoiden henkilökohtaisia asioita, joita tavallisessa päiväopiskelussa ei tule. Opiston asuntola on opiskelijoille koti, ja opiston arvojen mukaisesti koko henkilöstö kasvattaa ja tukee opiskelijoita. Koko henkilöstöllä on salassapitovelvollisuus, joka koskee kaikkea yksittäiseen opiskelijaan liittyvää tietoa riippumatta siitä, miten tai mistä henkilöstön jäsen on asian tietoonsa saanut.

Opetuksen ja asumisen järjestämisen sekä opiskeluhoillon ja kurinpidon yhteydessä syntyy salassa pidettävää materiaalia. Opiskelijoita koskeva materiaali säilytetään huolellisesti ja tietojen käsittelyssä noudatetaan asianmukaista huolellisuutta ja voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän kokouksissa ei käsitellä yksittäisen opiskelijan asioita. Yksilökohtaisen opiskeluhoitoryhmän jäseniksi valikoituu vain sellaisia henkilöitä, joiden osallistuminen on välttämätöntä ja joiden osallistumisen nuori itse hyväksyy.

Rekisteriseloste Kanneljärven Opiston henkilötietorekistereistä löytyy opiston internet-sivuilta kohdasta Yhteystiedot.

7 Suunnitelman toteuttaminen ja seuranta

Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuranta

Yhteisöllisen opiskeluhoillon toteuttaminen on koko henkilöstön tehtävä. Yhteisöllisen opiskeluhoillon ryhmä suunnittelee ja seuraa suunnitelman toteutumista kokouksissaan. Oppilaskunnan hallitus osallistuu yhteisöllisen opiskeluhoillon kehittämiseen ja koko opiskelijakunnalta kerätään palautetta vuosittain.

Kurinpitosuunnitelman toteuttaminen ja seuranta

8 Opiskeluhuollosta ja kurinpitotoimista tiedottaminen ja viestintä

Tiedottamisessa ja viestinnässä on huomioitava useita eri kohderyhmiä ja tiedotustarpeita. Opiston pääsääntöinen viestintäkanava on Wilma. Lisäksi viestinnässä käytetään tilannekohtaisesti muita kanavia.

Yleinen, ulkoinen tiedottaminen ja viestintä

Opiskeluhuolto- ja kurinpitosuunnitelma on nähtävillä opiston internet-sivuilla.

Tiedottaminen koteihin ja huoltajille

Vanhemmille esitellään opiston toimintaa syksyisin järjestettävissä kotiväenilloissa. Tarvittaessa ajankohtaisista opiskeluhuollon asioista tiedotetaan Wilmassa tai kirjeitse.

Tiedottaminen opiskelijoille

Opiskeluhuoltosuunnitelmaa ja sen toteutumaa käsitellään yhdessä oppilaskunnan hallituksen kanssa. Oppilaskunnan hallitus osallistuu yhteisöllisyyttä tukevien toimintojen järjestämiseen ja siten osaltaan myös tiedottamiseen.

Opiskelijoita tiedotetaan tarjolla olevista palveluista ja toiminnoista opintojen alussa opinto-ohjauksen yhteydessä sekä opintojen kuluessa Wilman välityksellä ja opinto-ohjauksen/ryhmänohjaajan tunneilla.

Tiedottaminen henkilöstölle

Opiskeluhuoltoon ja kurinpitoon liittyvistä asioista tiedotetaan opetushenkilöstölle aina ennen lukuvuoden alkua opettajakokouksissa. Opiskeluhuolto- ja kurinpitosuunnitelmaa käsitellään myös henkilöstökokouksissa vuosittain.

Opiskeluhoitoa ohjaava ja siihen vaikuttava keskeinen lainsäädäntö

Koulutuksen ja opiskelijahuollon järjestäminen

- Perusopetuslaki (628/1998)
- Aikuisten perusopetuksen perusteiden 2015 luvut 5.4 ja 5.5 korjattuina määräyksen 3/011/2016 mukaan
- Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017)
- Asetus ammatillisesta koulutuksesta (673/2017)
- Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)
- Määräys opiskeluhoollon keskeisistä periaatteista ja tavoitteista sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatimisesta ammatillisessa koulutuksessa (OPH-285-2018)

Lastensuojelu ja ennaltaehkäisevä lastensuojelu

- Lastensuojelulaki (L417/2007)
- Laki lastensuojelulain muuttamisesta (542/2019)

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen velvollisuus yhteistyössä kuntien sosiaali- ja terveystoimien kanssa

- Terveydenhuoltolaki (L1326/2010)
- Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta (338/2011)
- Laki kuntoutuksen asiakasyhteistyöstä (L497/2003)
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (L785/1992)

Velvoite monialaiseen yhteistyöhön kunnan nuorisotyön ja erityisesti etsivän nuorisotyön kanssa

- Nuorisolaki (L1285/2016)

Eri ammattiryhmien toimintaa, viranomaisten välistä tiedonkulkua sekä ylläpidettäviä opiskelija- ja asiakasrekisterejä säätelevät lait

- Hallintolaki (L434/2003)
- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (L621/1999)
- Tietosuojalaki (L1050/2018)
- Laki sähköisen viestinnän palveluista (L917/2014)

SORA-säädösten ja määräysten toimeenpanoon liittyvissä asioissa huomioon otettavat lait

- Rikosrekisterilaki (L770/1993))
- Laki opiskelijoiden oikeusturvalautankunnasta (L956/2011)
- Tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset ammatillisessa koulutuksessa (OPH-5-2018)